

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1943 kl. 4 e. m.

Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av motion angående vissa åtgärder till skydd för fiskerinäringen.

I en inom andra kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 287, har herr Persson i Stockholm m. fl. hemställt,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en skyndsam prövning beträffande möjligheterna att genom åtgärder av ovan nämnt slag (med undantag dock vad det gäller avskaffandet av krigskonjunkturskatt för fiskare, om vilket särskild motion blivit väckt) stimulera och underlätta fisket och därigenom öka fisktillgången, samt

att Kungl. Maj:t sedan genomför de åtgärder och framlägger de förslag, var till prövningen kan föranleda.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttrande över motionen från bränslekommissionen, industrikommissionen, lantbruksstyrelsen, livsmedelskommissionen, lotsstyrelsen, länsstyrelserna i Stockholms och Göteborgs och Bohus län samt dessutom berett hushållningssällskapen i Stockholms, Blekinge och Kristianstads län, svenska västkustfiskarnas centralförbund, svenska ostkustfiskarnas centralförbund, svenska insjöfiskarnas centralförbund, Blekinge och Malmöhus läns havsfiskeförening tillfälle att inkomma med yttrande.

Bränslekommissionen, livsmedelskommissionen, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, hushållningssällskapet i Stockholms län och Malmöhus läns havsfiskeförening avstyrka motionen. Lantbruksstyrelsen, länsstyrelsen i Stockholms län, hushållningssällskapen i Blekinge och Kristianstads län, västkust-, ostkust- och insjöfiskarnas centralförbund samt Blekinge läns havsfiskeförening tillstyrka vissa delar av motionen, medan industrikommissionen och lotsstyrelsen redogöra för de åtgärder, som vidtagits.

Utskottet behandlar i det följande de i motionen påyrkade åtgärderna var för sig.

Utskottet.

1) *Trafikleder.* Enligt sakens natur löpa fiskredskap under krigstiden större risk att förstöras av fartyg än under normala tider. Sjöfarten måste i större utsträckning gå fram innanför territorialgränsen, vilket givetvis inkräktar på det utrymme, som fiskarna kunna disponera. Enligt lotsstyrelsens yttrande tages emellertid vid utprickning av farleder all möjlig hänsyn till fiskets krav. Några generella bestämmelser synas knappast lämpliga, enär

förhållandena äro synnerligen olika i olika farleder. Det synes därför utskottet rimligt, att ledernas anordnande i det enskilda fallet bestämmas efter förhandlingar med de intresserade parterna, varvid utskottet utgår ifrån att en rättvis avvägning sker mellan fiskets och sjöfartens intressen.

2) *Ökad bränsletilldelning.* Tilldelning av flytande bränsle till fiskerinäringen har enligt bränslekommissionens yttrande icke oväsentligt ökats under 1942 genom att övrig civil tilldelning minskats till ett minimum. För innevarande år ställes en tämligen betydande förhöjning av tilldelningen i utsikt. Även om det givetvis är önskvärt att fisket får så stor tilldelning som möjligt, kan den ju dock icke göras större än de knappa tillgångarna tillåta. Då kraven så långt görligt redan nu tillfredsställas, synes ingenting vara att vinna genom särskild utredning.

3) *Lägre priser på motorbränsle.* Det har i flera yttranden framhållits, att priserna på fisk avvägts med hänsyn till bl. a. priset på bränslet. Om denna princip bibehålles, skulle en sänkning av bränslepriset medföra ett lägre fiskpris och fiskerinäringen ingenting vinna. Vissa arter bränsle såsom motortjära och skifferolja, vilka så gott som uteslutande användas inom fisket, betinga redan nu det lägsta priset per värmeenhet. En ytterligare nedsättning anser sig bränslekommissionen för närvarande ej kunna förorda enär framställningen drar betydande kostnader. Utskottet delar denna uppfattning. För införande av gengasdrift pågå undersökningar.

4) *Snabbare handläggning av licensansökningar.* Samarbete pågår fortlöpande mellan olika myndigheter för att underlätta expedieringen av ransoneringskort. Såvitt av länsstyrelsens i Stockholms län yttrande framgår, kan det dock förflyta upp till en vecka av en ny ransoneringsperiod, innan korten hunnit utdelas. Detta kan icke anses tillfredsställande. Enligt utskottets mening böra därför åtgärder vidtagas för att dylika kort med säkerhet nå sin bestämmelseort innan en ny period tar sin början. Särskild utredning härför synes emellertid ej erforderlig.

5) *Statligt stöd för att utrusta fiskare.* Fiskare kunna redan nu erhålla lån ur fiskerilånefonden och ersättning för förlorade redskap ur fiskredskaps- eller fiskredskapslånefonden. Enligt yttrande av Blekinge läns hushållnings-sällskap har i Blekinge län ingen sökande hittills behövt avvisas på grund av bristande medelstillgång. Ej heller i andra yttranden har dylikt påståtts. Anledning att utöka låne- och understödsmöjligheterna synes under sådana förhållanden knappast föreligga.

6) *Tillgången på och tilldelningen av fiskredskap.* Vårt land har genom avspärrningen kommit att lida brist på fiskredskap, framför allt nät, som endast i mindre utsträckning, omkring 30 %, före kriget tillverkades inom landet. Hela tillverkningen avsåg dessutom grova nät, medan hela behovet av fina nät importerades. Enligt industrikommissionens yttrande har det dock lyckats att importera råvara och att få grova nät tillverkade inom landet i sådan omfattning, att innevarande år tillförseln beräknas uppnå förkrigsnivån. I fråga om fina nät har inhemsk produktion ej varit möjlig i sådan omfattning, att behovet kunnat tillgodoses, vilket berott på bristande tillgång

på nödvändiga maskiner. Ett visst utnyttjande av produktionsmöjligheterna i grannländerna har emellertid varit möjligt och ytterligare åtgärder i denna riktning planeras. Om planerna gå i lås, beräknar kommissionen att den rådande bristen skall kunna i huvudsak täckas, möjligen med undantag för de allra fintrådigaste sorterna, vilka dock spela en förhållandevis underordnad roll för fisket. Enligt utskottets mening har från statens sida gjorts vad som rimligtvis kunnat göras för att tillgodose behovet av fiskredskap och särskilt nät. Tilldelningen har givetvis icke kunnat göras större än tillgängliga förråd medgivit.

7) *Icke yrkesmässigt fiske.* I de yttranden, som beröra denna punkt, framhålls, att en ökad tilldelning av bränsle och redskap till icke-yrkesfiskare måste medföra en motsvarande minskning av tilldelningen till yrkesfiskarna med en sannolikt minskad fångst till följd. Särskilt fiskarorganisationerna avstyrka på det bestämdaste åtgärder i angivet syfte. Utskottet hyser samma åsikt.

8) *Strandrätt o. d.* Strandrättens upphävande tillstyrkes av västkustfiskarnas centralförbund men avstyrkes av ostkustfiskarnas och insjöfiskarnas centralförbund och åtminstone för närvarande av Blekinge läns havsfiskeförening. Meningarna äro således delade bland de närmast berörda. Utskottet anser sig för sin del icke ha anledning ta ställning till frågan, då riksdagen så sent som föregående år anhållit om allmän revision av fiskerilagsstiftningen, varvid även detta spörsmål måste bli föremål för utredning.

9) *Andra åtgärder.* I vissa fall kunna gällande bestämmelser tänkas lägga vissa hinder i vägen för fisket. Kungl. Maj:t har emellertid redan förordnat om lindring av bestämmelserna på vissa punkter såsom i fråga om minimimåtten vid saluförande av vissa fiskslag, tillåtelse av trålfiske på svenskt territorialvatten, bemyndigande för vederbörande länsstyrelse att upphäva eller ändra lokala fiskestadgar o. d. Viss varsamhet synes dock böra iakttagas, såsom bl. a. framhålls av Blekinge läns havsfiskeförening, för att förhindra rovdrift, och för övrigt torde dessa frågor vara föremål för myndigheternas uppmärksamhet, varför särskild utredning därom är onödig.

Såvitt utskottet kan finna och såsom av det föregående framgår föreligga alltså icke tillräckliga skäl för en särskild utredning av hithörande spörsmål. Utskottet får därför hemställa,

att motionen II: 287 ej måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 mars 1943.

På utskottets vägnar:
TORSTEN NILSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 4.